

der maagsappen kunnen weerstaan, dan zullen nog veel meer plantenzaden daartegen bestand zijn. Mangga's en doerians worden blijkbaar hoofdzakelijk gegeten om de vruchtpulp, want de pitten zijn niet gekraakt: of zijn er slechts enkele den dans ontsprongen?

Ik hoop, dat de mededeeling van Dr RUTTEN een aansporing is voor jagers en woudloopesters om, wat zij over deze materie weten, in deze kolommen te boek te stellen. VAN STEENIS.

Tijgers en panter als aaseters. — Dat tijgers in ontbinding zijnd vleesch — onverschillig of dit afkomstig is van een zelf geslagen prooi dan wel van een bij toeval door hen ontdekt cadaver — geenszins versmaden (zie blz. 13 van de Januari afl.), zal wel ieder bekend zijn, die omtrent de levenswijze van deze dieren eenige ervaring heeft opgedaan. In mijn artikel „Iets over het voedsel van den panter” (zie D. T. N., jg. 18, 1929, p. 83) beschreef ik een door mij waargenomen geval, waarin een tijger zelfs een zwijncadaver van ± 10 dagen oud had opgepeuzeld.

Wat de panter betreft, stelde ik met betrekking tot deze gewoonte in bovengenoemd artikel de vraag: „Hoe is het hiermede gesteld bij den Indischen panter?” Ik bezat toenmaals nl. over hem terzake nog geen zekere gegevens. Sedertdien echter had ik meermalen gelegenheid te constateeren, dat ook de panter sterk in ontbinding verkeerende cadavers met graagte consumeert. Zoo schoot ik eens een panter, die bezig was van een vier dagen oud zwijncadaver zijn avondmaal te houden en een ander exemplaar, toen dit zich aan de resten van een vier dagen tevoren door a djags geslagen bantengkalf te goed deed. Analoge waarnemingen werden ook door den ervaren jager en wildkenner R. H. A. VAN MAARSEVEEN herhaaldelijk gedaan.

Doch niet alleen cadavers worden door deze groote katten opgeruimd, zelfs beenderen (van bantengs en zwijnen), die maanden lang in het bosch hadden gelegen en waaraan voor ons reukorgaan niet de minste lucht meer waar te nemen viel, vond ik door tijgers en panter aangeknaagd en gedeeltelijk verorberd. M. BARTELS Jr.

BOEKBESPREKING

M. L. A. Bruggeman, Indisch Tuinboek, met reproducties naar aquarellen van OJONG SOERJADI, „De Spieghele”, Amsterdam, 1939. 314 blz., 292 gekleurde afbeeldingen. Gebonden f 11.50.

In Januari verscheen van dit buitengewoon fraai in kleurendruk uitgevoerde werk een folder, die ongetwijfeld vele van onze leden hebben ontvangen. Het is een lust om in dit werk te bladeren. De kleuren zijn over het algemeen uitnemend getroffen; de tinten in groen — een der moeilijkste, kleuren om te treffen — zijn veelal goed geslaagd. Tal van bekende sierheesters ontmoet men er in, doch ook tal van minder bekende, hetgeen een groote aantrekkelijkheid is, daar thans van deskundige zijde ervaring wordt medegedeeld over aanvullingen van het sortiment voor onze Indische tuinen. Speciaal voor menschen buiten, op geïsoleerde posten, voor hen, die in het landelijke werkzaam zijn, zal het een vervulling zijn een dgl. handboek te bezitten, en... te gebruiken; het voorziet in een reeds lang gevoelde behoefte. Achtereenvolgens komen loof- en bloeiende boomen, blad- en bloemheesters, bamboe, coniferen, Cycadeeën, palmen, water- en moerasplanten, vaste- en éénjarige planten, tenslotte varens aan de beurt. Dit fraaie werk is een aanwinst voor alle tuinliefhebbers in deze gewesten en is het allerbeste, dat hier op dit gebied bestaat. Voor schoolbibliotheken is het onmisbaar, daar men in de schooltuinen een groot aantal der afgebeelde planten zal aantreffen, terwijl het werk tevens geschikt is om bij het onderwijs in de plantkunde gebruikt te worden. Ook voor zaadhandelaren en kwekers in Holland is het van groot belang. Immers, de doorsnee Hollandsche kweker weet maar half wat voor soort planten in Indië gebruikt kunnen worden. Op enkele vergissingen moge hier gewezen worden: No. 239 moet heeten *Strobilanthes crispus* Bl., No. 116 heet *Hemerocallis fulva* L., terwijl de onderschriften van de Nos. 133 en 135 verwisseld moeten worden. Wij mogen zeker de uitgeversmaatschappij „De Spieghele” dankbaar zijn, dat ze een dergelijk werk in Holland heeft durven uitgeven. Het is duidelijk, dat de naar verhouding geringe prijs alleen tot stand gekomen kan zijn door een groote oplaag. Ik hoop van harte, dat het Indische publiek den moed van de uitgevers dan ook waardeeren zal en dat dit standaardwerk, dat voorloopig wel niet overtroffen zal worden, een gretigen aftrek zal vinden. Immers, wanneer dit experiment slaagt, zal het een aanmoediging kunnen zijn voor de uitgevers nog meer van dergelijke uitgaven te entameeren. Een werk, waarop schrijver en uitgevers trotsch kunnen zijn.

VAN STEENIS.